

[Madsen-Mygdal.]

melserne ud, men Regeringen og de to Partier, der slutter sig til den, har altsaa ønsket at undgaa denne Afstemning, og saa var det nødvendigt — man kan jo ikke blive ved at holde Forslaget tilbage, det maa til Afstemning engang — at tage disse Bestemmelser ud. At man ikke just har haft Medvind ud i Befolkningen med Ekspropriationsbestemmelserne, kan naturligvis ogsaa have medvirket til, at man har ment, de skulde stryges.

Men naar dette er Forholdet, maa den ærede Ordfører tilgive mig, at jeg ikke finder Anledning til at udtale nogen Tak eller Anerkendelse for denne saakaldte Indrømmelse til os. Ja, hvis Grunden til Ekspropriationsbestemmelsernes Opgivelse var den, at de to Regeringspartier af vore gode Grunde havde ladet sig overbevise om Ekspropriationens lige saa store Skadelighed som Overflødighed, vilde jeg have udtalt min Paaskønnelse overfor baade Regeringen og Regeringspartierne. Men det er jo ingenlunde Tilfældet. Tværtimod, det hedder i den Betænkning, der foreligger fra Udvalget, at „Flertallet forbeholder sig, naar Forholdene taler derfor, at vende tilbage til Bestemmelserne“ om Ekspropriation. Vi ved altsaa, at den Dag de forenede Regeringspartier har Magt, som de har Agt, er det deres Agt at gennemføre Ekspropriationen paa det Grundlag, der er angivet i det oprindelige Regeringsforslag. Derom kan der ingen Tvivl være. Der er ingen Tvivl om, at det ikke blot er Socialdemokratiets, men ogsaa det radikale Partis Opfattelse, at Tvangsudskrivning af Jordstykker fra bestaaende Landbrug er den Vej, der bør foretrækkes i den fremtidige Udstykningslovgivning.

For det radikale Parti synes der endog i denne Henseende at være foregaaet en Ændring til, hvad jeg vil kalde det værre. Det hedder nemlig i Betænkningen vedrørende et Ændringsforslag om Forhøjelse af Beløbet til Erhvervelse af Tillægsjord til bestaaende Brug, at Flertallet ikke forventer, at denne Forhøjelse kan løse Spørgsmaalet — et Spørgsmaal, som de vel anser for at være af Betydning, siden de forhøjer Beløbet —, men at Spørgsmaalet kun kan løses gennem Ekspropriation. (*Niels Frederiksen*: Det staar der ikke). Det forekommer mig dog, at jeg har hørt andre Toner fra det radikale Parti. Det forekommer mig, at f. Eks. det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen tidligere her i Tinget netop har advaret mod Ekspropriation til Erhvervelse af Tillægsjord, og at det ærede Medlem med gode

Grunde har bevist os, at her var det netop ikke Ekspropriation, man skulde bruge. Men nu er dette altsaa et forladt Standpunkt; det radikale Parti staar nu helt og fuldt ved Siden af Socialdemokratiet i Kravet om Ekspropriation baade ved nye Brugs Oprettelse og ogsaa ved Tilvebringelse af Tillægsjord til bestaaende Brug. Men vi ser altsaa det ejendommelige Forhold, at til Trods for denne skønne Enighed i Betænkningen tør man alligevel ikke føre Ekspropriationen til Afstemning her i Tinget, og det maa vel være af Frygt for, at der skulde vise sig en vis farlig Vaklen i Geledderne; ellers kunde man jo meget godt have taget denne Afstemning.

Hvad Enkelthederne angaar har Spørgsmaalet om Etableringslaan jo været drøftet meget, og jeg skal fra Udvalgets Forhandlinger oplyse, at Venstre har været villigt til at gaa ind i en Forhandling om Ydelse af Etableringslaan i særlige Tilfælde, men vi har modsat os, at det blev en almindelig Foranstaltning, idet dette vilde medføre, at de nye Brugs Ejere over hele Linien vilde blive mere gældsbehæftede, end de bliver nu. Vi har ogsaa ment, at et saadant Etableringslaan som almindelig Foranstaltning vilde betyde den Fare, at uegnede Ansøgere lettere kan komme i Betragtning, derved at man opgiver ethvert Krav om opsparat Egenkapital, og dette vil være til Skade lige saa fuldt for Ansøgerne som for Udstykningsarbejdet i sin Helhed.

Vedrørende det Ændringsforslag, som er indsat af Landbrugsministeren med Tilslutning af et Flertal om Oprettelse af mindre Brug til Gartneri og havemæssig Bebyggelse, skal jeg sige, at vi kan yde det vor Tilslutning, og agter at stemme derfor. Hvor meget eller hvor lidt der kan blive Brug for dette Forslag, kan ikke siges paa Forhaand, og der er heller ikke nogen Grund til at spaa derom. Men der har allerede i Fortiden under Udstykningslovenes Administration været Tilfælde, hvor en Mand kunde ønske at anvende en mindre Jordlod, i alt Fald delvis, til havemæssig Dyrkning; og jeg tror ikke, det er rigtigt at trække Linien for skarpt. Det er ogsaa muligt, at der i Nærheden af Byer kan være Brug for Oprettelse af mindre Landbrug i større Udstrækning. Vi kan altsaa give vor Tilslutning til dette Forslag; men vi maa modsætte os, at disse Gartnerier og mindre Havebrug oprettes paa Jord i offentligt Eje. Er dette et uheldigt Forhold for Landbrug, er det ganske særlig uheldigt her, hvor der knyttes en saa mægtig Kulturindsats til Jorden og